

EUROPAPARLAMENTET

SPECIALUTGAVA

*DIREKTORATET FÖR PLANERING
AV PARLAMENTETS ARBETE*

EUROPEISKA RÅDET **den 20 och 21 mars 2003** **i Bryssel**

**TAL AV TALMAN PAT COX
ORDFÖRANDESKAPETS SLUTSATSER**

02/S-2003

*Generaldirektoratet för parlamentets
ledning*

SV

SV

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Bruxelles

TAL

av Europaparlamentets talman

Pat COX

vid Europeiska rådets möte

den 20 mars 2003

i Bryssel

Det faktiskt framförda talet

IRAK

Nu har kriget inletts i Irak och vi går in i ett nytt och besvärligt skede – ett skede som jag hoppas kommer att bli så kortvarigt som möjligt och präglas av minsta möjliga blodspillan.

Jag måste påpeka att Europaparlamentet konsekvent och livligt förespråkade inställningen att krig enbart får betraktas som en sista utväg, och att det förlitat sig på FN:s multilaterala diplomati och vapeninspektioner i övertygelsen att dessa möjligheter inte uttömts till fullo. Detta är fortfarande majoritetens åsikt. Parlamentet var dock vid ett extrainkallat plenarsammanträde här i Bryssel i dag ett delat parlament, precis som Europeiska rådet är ett ”delat råd”

I parlamentet i dag uppmärksammades oskyldiga irakiernas utsatthet, att den humanitära situationen var prekär för dem redan innan något skott avlossats, och de moraliska skyldigheter vi har gentemot dem. Vi påminde i vår debatt även om att våra EU-medborgare – huvudsakligen britter – inom det militära gör sin plikt och att de och deras familjer nu tyngs av oro och är särskilt sårbara. Låt mig säga, som irländsk europé, att dessa kvinnor och män finns i våra tankar i dag.

Vi i parlamentet är – precis som ni – överens om målen, men har inte lyckats enas om hur de skall uppnås. Vår parlamentariska debatt uppdagade en utvecklad förmåga att respektera övertygelsen hos dem som vi är oense med, trots att våra åsikter skiljer sig åt – något som jag skulle vilja rekommendera även er vid detta möte.

De senaste svåra dagarna och veckorna har inneburit ett steg tillbaka för effektiv multilateralism genom Förenta nationerna, ett steg tillbaka för Europeiska unionen och ett steg tillbaka i de transatlantiska förbindelserna. Vi har mycket att fundera över. Det finns frågor som måste ställas, men de gäller inte enbart den ena eller den andra sidan i denna komplexa fråga. Oförmågan att kompromissa är ett delat ansvar. Den markerar ett avsteg från det europeiska sättet att agera. Det är inte mindre staters misslyckande.

Jag vill påminna om vad som förväntas av medlemsstaterna enligt fördraget: *”Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna. Rådet skall säkerställa att dessa principer följs.”* (artikel 11.2 i EU-fördraget). Det är vad som står i fördraget.

Trots det grekiska ordförandeskapets utomordentliga ansträngningar har vi själva inte följt denna uppmaning om ömsesidig solidaritet. Det är inte konstigt att andra väljer att ignorera oss när vi valt att ignorera varandra.

Vi befinner oss i en dyster tid av hittills aldrig skådad oenighet om hur vi skall gå vidare. Vi är bestörta och vi frågar oss: ”Hur hamnade vi i den här situationen?” Och vi frågar oss om vi är vittnen till ett undantag eller till ett illavarslande omen inför framtiden.

Jag framlägger denna paradox för er: det är förvisso en dyster tid, men framför allt är det tid att agera. Det är en mörkrets timme men, hoppas jag, timmen före gryningen.

Premiärminister Tony Blair betonade i sitt statsmannatal förra torsdagen att vad denna konflikt än resulterar i kommer debatten om Irak att avgöra hur världen kommer att se ut i framtiden. Jag håller med honom om detta. Under de närmaste veckorna och månaderna är den verkliga utmaningen för de europeiska ledarna kring detta bord att finna en ny lösning, sprungen ur en spänning som om den används på rätt sätt kan vara kreativ – en ny europeisk ordning där vi definierar våra intressen – och att på den grunden utarbeta en ny europeisk utrikes- och säkerhetspolitik. Nu är det inte tid att se tillbaka och komma med anklagelser mot varandra, utan att se framåt med tillförsikt.

Europa och Europas folk behöver ett framtidsperspektiv, och Europeiska rådet är det organ som måste ta ledningen.

Tillsammans har vi utarbetat en plan för utvidgningen och är nära att förverkliga de ambitiösa målen i den. Tillsammans har vi insisterat inom kvartetten på att en plan, en "road map", för Mellanöstern skall offentliggöras. Det är hög tid att vi tillsammans upprättar en "road map", en vägkarta, för att kartlägga vår återupptäckt av vad det verkligen innebär att vara europeisk.

Hur ser vår gemensamma europeiska dagordning ut?

Den **första** punkten på denna dagordning är utvidgningen. Jag vill påminna om att vi under vårt möte i Köpenhamn för tolv veckor sedan stod enade med en känsla av att verkligen ha uppnått något, under parollen "Ett Europa". Vi får inte glömma bort "Köpenhamnsandan". Utvidgningen är den politiska kronan på verket för denna generation européer. Det får inte råda några tvivel om tidsplanen för utvidgningen. Europa får inte delas upp i en process i två hastigheter. Uppdelning är ett ord som måste höras till Europas förflutna.

Europaparlamentet kommer att godkänna anslutningsfördraget under sammanträdesperioden i april, så att det kan skrivas under i Aten den 16 april.

En **andra** punkt på dagordningen är uppgiften att stödja demokrati och utveckling i Sydösteuropa. Det avskyvärda lönnmordet på Zoran Djindjic, en demokrat och förkämpe för rättssäkerhet och europeiska värderingar, likt en "våldnad från Serbien", är en påminnelse för oss kring detta bord om att vi inte lyckats uppnå målen i denna region.

En **tredje** punkt på dagordningen är vårt gemensamma intresse av effektiv multilateralism i Förenta nationerna. Vi måste sträva efter något mer än en kliché: "USA för krig, FN föder, EU finansierar". Europa har gedigna erfarenheter av varaktig fred. Vi vet att den teknisk hårdvara som kan vinna krig är så mycket mer utvecklad än den mjukvara som krävs för att skapa fred. Detta är en lärdom som vi dragit av erfarenheterna i Afghanistan, Bosnien, Kosovo och andra platser i världen. Tillsammans, både de som står bakom detta krig och de som motsätter sig det, står vi i dag inför behovet av ett samlat agerande när det gäller själva Irak och dess grannländer – behovet av ökat humanitärt bistånd, under och efter konflikten, och stöd till en ekonomisk och politisk återuppbyggnad av Irak efter kriget, ledd av Förenta nationerna.

En **fjärde** utmaning är kvaliteten på de transatlantiska förbindelserna. Jag skulle inte kunna uttrycka det bättre själv än vad kommissionsledamot Chris Patten gjorde i morse: ”Det mesta som vi européer vill uppnå är det mer troligt att vi uppnår om vi kan arbeta tillsammans med Förenta staterna. På samma sätt är det mer troligt att Förenta staterna uppnår det mesta som de vill uppnå om de kan arbeta tillsammans med Europeiska unionen och ... det är ovedersägligen så att världen tjänar mer i form av välstånd, i form av säkerhet och i form av stabilitet på att Förenta staterna och Europeiska unionen arbetar tillsammans.” Det ligger i vårt gemensamma intresse att se till att Förenta staterna är engagerade och lierade, och inte på egen hand slår in på en väg som endast bestäms av isolerat egenintresse.

En **femte** del av denna utrikespolitiska väg är vårt gemensamma synsätt när det gäller Mellanöstern. Det nära förestående offentliggörandet av kvartettens ”road map” är välkommet, men det kommer alldeles för sent. Vi måste främja och utveckla utsikterna till fred och samexistens i Mellanöstern och – i ett bredare perspektiv – goda förbindelser med arabstaterna.

Det tydliga budskap som måste komma från EU:s stats- och regeringschefer är i korthet att vi är fast beslutna att bringa ordning i vårt eget hus och att under kommande månader skapa större sammanhållning och öka EU:s närvaro på den internationella scenen.

Låt mig påminna om vad jag sa vid Europeiska rådets extramöte i februari: ”Om vi kan dra någon lärdom av den nuvarande debatten så är det att det finns en klyfta mellan våra ambitioner och vår förmåga på det utrikespolitiska planet. När vi nu diskuterar Europaps framtid måste vi inse att författningar och institutioner bara är tomma kärl om de inte fylls med bestämda politiska visioner och resolut politisk viljekraft. Häri ligger utmaningen.”

LISSABON-DAGORDNINGEN

Européerna är med rätta oroad över vilka konsekvenser kriget kommer att få för deras vardag. Vi måste därför verkligen i grund överväga vilka ekonomiska följder konflikten kan få, inte bara för Irak, utan även för den globala ekonomin och EU-ekonomierna. Detta toppmöte har i högre grad än någonsin ett viktigt arbete att göra när det gäller de ekonomiska reformerna, även om Irakkrigets skugga vilar över det.

Det är dags för regeringarna och EU-institutionerna att sluta vältra över ansvaret på varandra, att lämna retoriken och övergå till reformer i praktiken.

Även Lissabon-dagordningen avslöjar en klyfta mellan ambitioner och uppnådda resultat. Kommissionens syntesrapport visar klart och tydligt att utan ytterligare ansträngningar kommer inte EU att uppnå sina mål, i synnerhet inte sysselsättningsmålen. Huvudorsaken till detta är att medlemsstaterna har misslyckats med att se till att överenskomna strategier genomförs och tillämpas på ett effektivt sätt. Den växande genomförandeklyftan hämmar tillväxten och gör att EU-medborgarna går miste om nya arbetstillfällen.

Bristen på reformer riskerar också att underminera EU-institutionernas roll och trovärdighet när det gäller att skapa förändringar. Gemensamma strategiska mål på EU-nivå, med klara och tydliga referenspunkter och tidsfrister, kan bli en stark dynamisk kraft och stimulera till reformer. Men *prat* om strukturella indikatorer och referenspunkter får inte ersätta verklig handling och verkliga

reformer. Om sanningen ska fram så har allt retoriskt tal om reformer än så länge inte följts av några motsvarande åtgärder.

För ett par veckor sedan utfärdade europeiska industriledare en varning om att deras företag kommer att flytta sin forskning och sina investeringar utanför EU om inte företagsklimatet förbättras. Det var en väckarklocka som ljöd från den riktiga världen. En annan varning kom tidigare i år i form av en studie som lades fram vid Världsekonomiskt forum, där det konstaterades att EU inte har närmat sig sina mål. I fråga om sju av de åtta kriterier som fastställdes i Lissabon släpar vi efter Förenta staterna och andra OECD-länder.

Men på de områden där vi har genomfört reformer så har dessa gett uppmuntrande resultat. Man kan till exempel notera att de länder som varit bäst på att genomföra rekommendationerna från Lissabon även är de länder som uppvisat en kraftig nedgång i arbetslösheten och fått en tillväxt som ligger över genomsnittet. Politiskt sett handlar det inte om vänster eller höger. Det handlar om vår praktiska erfarenhet i EU.

Europa måste satsa på tillväxt. Vår förmåga att betala för sjukvårdssystem, utbildning och framtida pensioner samt att på andra sätt uppfylla medborgarnas behov och förväntningar kommer att avgöras av den framtida nivån på de ekonomiska prestationerna.

Om vi inte satsar på tillväxt riskerar vi att finansiellt ta knäcken på nuvarande och framtida generationer. Vi står som kommissionen påpekat inför en ökning av de offentliga utgifterna med mellan 4 och 8 procent av BNP enbart på grund av konsekvenserna av den åldrande befolkningen!

Nästa budskap från parlamentet till er är att sunda offentliga finanser faktiskt spelar roll. Vi riskerar att glömma de nyttiga läxor vi tidigare fått när höga underskott och skulder bidragit till att underminera den makroekonomiska stabiliteten och lett till enorma kostnader i form av förlorad produktion och hög arbetslöshet.

Enligt parlamentets åsikt är investeringar i människor och förmåga att göra koncept som ”livslångt lärande” till verkliga erfarenheter inte bara viktigt ur näringslivssynpunkt. Det bidrar även till personlig utveckling och stärker förmågan att hantera en föränderlig värld på ett positivt sätt.

Dessutom måste vi investera mycket mer i forskning och utveckling. Europaparlamentet stöder till fullo det mål på 3 procent som sattes i Barcelona. Privata investeringar skall stå för huvuddelen, men låt oss inte glömma att en tredjedel av de insatser som behövs förutsätts komma från offentliga investeringar. Detta är av avgörande betydelse för framväxten av en mer forskningsdriven ekonomi. Ett europeiskt område för forskning och utveckling som omfattar 25 länder innebär enorma möjligheter till kunskapsbaserad tillväxt.

Ni har fått ett brev från Romano Prodi där han bland annat föreslår en tidtabell som sträcker sig fram till toppmötet nästa vår för de nyckelreformer från Lissabon som återstår att genomföra: järnvägar, energimarknaderna, ett gemensamt europeiskt luftrum, finansmarknaderna, upphandlingsmarknaderna, informationssamhället, personal som hyrs ut av bemanningsföretag, gränsöverskridande socialförsäkringsbestämmelser, biobränslen, energibeskattning, ansvar för miljöförstöring och klimatförändringar.

Vi inom parlamentet är fullt beredda att ta vår del av arbetet med dessa reformer enligt denna tidtabell.

Att göra ekonomiska reformer framgångsrika kräver både insatser på nationell nivå och en EU-ram. Parlamentet följer den utstakade vägen i sitt bidrag till lagstiftningsarbetet. Rådet har fortfarande mycket kvar att göra. Våra kvalitativa resultat inom lagstiftningsprogrammet är mycket goda. Det har fört reformprocessen framåt. Vi ber rådet att leva upp till detta.

Vi bör nu å det snaraste se till att få klart det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning. Parlamentet hoppas att ni kommer att ge ministrarna ett klart och tydligt mandat att nå en överenskommelse om alla huvuddelar av vårt lagstiftningsarbete i god tid före Europeiska rådets möte i Thessaloniki. Gemenskapslagstiftningen måste vara en stimulerande faktor, inte ett hinder, för ekonomiska reformer.

Vare sig det gäller Irak och utrikespolitiken, eller ekonomiska reformer och Lissabon-dagordningen, så är mitt huvudbudskap från parlamentet till er i kväll att ni måste göra en resolut insats för att minska klyftorna mellan vad vi lovar, vad vi hoppas och vad vi åstadkommer.

* * *

